

1. Za Rožmberky – nejmocnějším českým rodem hned po králi

Šifrovací hra Za Rožmberky je určená rodinám s dětmi, které se zajímají i historii. Tato hra nemá za úkol výčet významných roků a událostí, ale ukázat historii zajímavě na základě života v dané době. Chceme vám představit ty nejvýznamnější osobnosti rodu Rožmberků a jako úlohu v historii sehrály. Všechny tyto osobnosti se podílely na rozvoji a zlepšení života v naší zemi a podle našeho názoru si zaslouží, abychom si je a jejich skutky připomněli. Náš tajemný cestovatel v čase vám také povypráví, jak se dříve žilo. Zjistíte, jak rod Rožmberků vznikl, tedy alespoň dle legendy 😊, zjistíte, jak to bylo s módou ve středověku, co znamenala pro ženu svatba, jak to ve skutečnosti bylo s hygienou a také vám něco povíme o výchově dětí. Hra vás provede po hezkých místech v okolí hradu Rožmberk. První část příběhu si přečtete u hradu. Abyste se mohli posunout na další stanoviště, musíte vyluštit jednoduchou šifru. Pokud by však nebylo počasí na výletování, zvládnete tuto šifrovací hru (kromě 1. stanoviště) zahrát třeba celou v hospodě u čaje 😊.

Trasa je asi 1,5 km dlouhá.

Jak hrát hru: hru si stáhněte ve formátu pdf do Vašeho chytrého telefonu. Je potřeba mít nainstalovanou aplikaci pro čtení pdf souborů, která zároveň dokáže otevírat odkazy. Abyste si mohli užít hru naplno, je třeba být připojení k internetu.

Přesuňte se teď na další stránku. Na začátku stránky uvidíte 1. Zastavení – hrad Rožmberk. Nejprve si přečtete vyprávění cestovatele v čase. Abyste zjistili, kam pokračovat dál, musíte vyřešit hádanku, která je vždy na konci stránky. Když si nebudete vědět rady, posuňte se na začátek další stránky. Tam si můžete přečíst nápovědu. Pokud vám ani nápověda nepomůže, na konci té samé stránky najdete řešení. Pokud znáte řešení, přesuňte se o dvě stránky dál a hned na začátku stránky u čísla stanoviště zjistíte, zda jste ji vyřešili správně. Takto postupujte až ke kvízu, který prověří, zda jste poslouchali vyprávění o Rožmbercích poctivě 😊.

Pokud se vám hra bude líbit, můžete si objednat ještě další hru o Šternbercích, která se odehrává v Českém Šternberku.

Délka hry: min. 120 minut, ale pokud půjdete trasu pěšky a bude vám delší dobu trvat luštění hádanek, tak klidně i 4 hodiny

1. Zastavení - hrad Rožmberk

Moji milí,

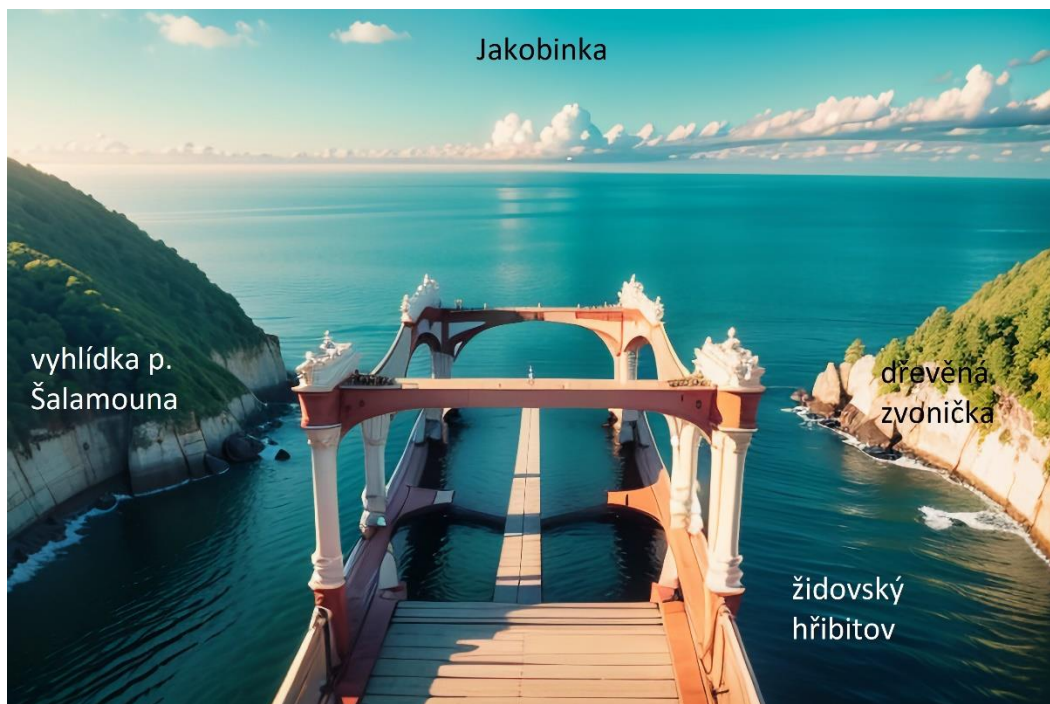
neptejte se mě, kdo jsem, protože já sám už to ani pořádně nevím. Bloudil jsem celé věky mezi časy. Chvilí jsem bojoval po boku Jana Žižky, chvíli pomáhal věrozvěstům Cyrilovi a Metodějovi s výukou písma a stál jsem také u zrodu Karlovy University. Viděl jsem mnohé hrdinné bitvy a mnohá odvážná povstání, byl u korunovace nejvýznamnějších českých králů, stál u rozkvětu mnoha významných měst. Ale teď už jsem starý, unavený a rozhodl jsem se, že už je čas „pověsit cestování na hřebík“. Teď už vám chci jen vyprávět všechno to, co jsem zažil, nebo to, o čem jsem se doslechl. A pokud se někdy spletu, odpusťte prosím vetchému starci, jemuž už hlava občas neslouží tak jak by měla 😊.

A dnes jsem přišel za vámi, abych vás provedl historií jednoho z našich nejmocnějších a nejvlivnějších českých rodů, který psal českou historii – za pány z Růže.

Rožmberkové patřili již od pradávna k nejvlivnějším českým rodům, zastávali ty nejvyšší funkce, měnili naši krajinu, pomáhali i za cenu ztráty svého majetku odvrátit hrozby. Bohužel je však potkal osud, jako mnohé další významné české rody: jejich rod vymřel, jak se říká „po meči“. To znamená, že vymřela mužská linie potomků. Ale ženská linie Rožmberků pokračuje dál svatbou Kateřiny z Rožmberka a Petra Holického ze Šternberka až do současnosti.

https://encyklopedie.ckrumlov.cz/cz/mesto_histor_rozmbe/

Abyste se dozvěděli, kde bude naše 2. stanoviště, musíte se podívat do hradu. Kupte si teď prohlídku na 1. prohlídkový okruh <https://www.hrad-rozmbek.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy/5967-hlavni-okruh-zakladni-okruh> a hledejte v Rytířském sálu, v tzv. hudebním výklenku, kostlivce, který hraje na hudební nástroj. Pomůže vám to s vyřešením mé další šifry 😊. Taky pečlivě poslouchejte legendu o vzniku Rožmberků a v Rožmberské síni všimněte obrazu bílé paní Perchty z Rožmberka. Také vám o ní něco zajímavého povím.

https://www.youtube.com/watch?v=nsRS1LSvmac&ab_channel=A1%C5%BEb%C4%9BtaPrudilov%C3%A1

https://www.youtube.com/watch?v=L4f6a8gwSeo&ab_channel=TheMeryJana

<https://www.youtube.com/watch?v=a52yQsrxvY>

Pokud nemáte přístup k internetu:

Housle - Johann Sebastian Bach: Vzduch

Klavír – Ludvik van Beethoven: pro Elišku

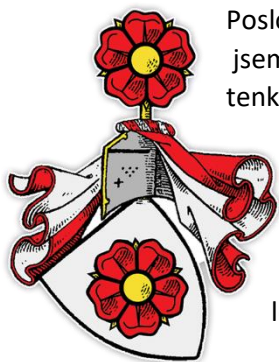
Flétna – Friedrich Kuhlau: Sonáta pro flétnu

Nápověda: co by mohl mít společného kostlivec se třemi hudebními ukázkami?

Heslo: Jakobinka (kostlivec hraje na housle, skladba se jmenuje vzduch – heslo je napsané na obloze ve vzduchu)

2. Zastavení – věž Jakobínka

Nebylo to až tak těžké, že ne, moji milí. Tak můžeme začít...

Poslouchali jste pečlivě legendu o vzniků Rožmberků - o dělení růží? Je to prý jen legenda, ale já jsem u toho byl a můžu jen potvrdit, že je to pravda pravdoucí. Stalo se to v roce 1194 a byla to tenkrát veliká sláva. Všude hrála hudba, celé město bylo plné kejklířů, dědi dostávaly zdarma koláče a ve studni teklo pivo proudem pro všechny, kdo měl žízeň. A lidé, ti si o té velké slávě ještě dlouho povídali.

Ted' si však poslechněte tu samou legendu zde

https://www.youtube.com/watch?v=nLzR242Oin4&t=1s&ab_channel=Allsatproduction . Nezdá se vám na ní něco zvláštního? Máte pravdu. To proto, že je to jen legenda, která se předávala ústně mezi příslušníky Rožmberků a nebyla, alespoň zpočátku, nikde zapsaná. A tak mají v některých variantách legendy synové jiná jména, někdy mají jiné barvy znaků, jindy i jiná panství <https://hradeczije.cz/hradecke-povesti-1-povest-o-petiliste-ruzi/> a https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Blen%C3%AD_r%C5%AF%C5%BE%C3%AD . Jediné, co snad sedí úplně všude je, že zakladatel rodu měl 5 synů 😊.

A ted' už je tu pro vás úkol. Jestli jste dobře poslouchali, určitě budete vědět, jak se jmenoval zakladatel Rožmberků, otec 5 synů? To jméno vám pomůže v řešení mé šifry 😊. Heslo začíná slovem TORZO

A	B	C	D	E	F
G	H	CH	I	J	K
L	M	N	O	P	Q
R	S	T	U	V	W
X	Y	Z	.	1	2

E	B	O	W	D	C
R	Q	G	I	Y	U
Z	J	.	M	X	2
L	P	A	1	V	S
N	CH	F	T	K	H

Nápověda: slovo vlevo není stejné jako slovo vpravo

Heslo 2: TORZO viadukt (zakroužkujte písmena VITEK 1. v první mřížce. Pak mřížky překryjte a podívejte se, která písmena jsou na zakroužkovaných místech ve spodní mřížce)

A	B	C	D	E	F
G	H	CH	I	J	K
L	M	N	O	P	Q
R	S	T	U	V	W
X	Y	Z	.	1	2

E	B	O	W	D	C
R	Q	G	I	Y	U
Z	J	.	M	X	2
L	P	A	1	V	S
N	CH	F	T	K	H

3. Zastavení – torzo viaduktu

Moji milí,

gratuluji vám k vyřešení další hádanky. Vypadá to, že máte na rébusy talent, ale zatím je před námi ještě mnoho úkolů. Jako třeba tento. Až ho vyluštíte, budete přesně vědět, kam jít... ale to až za chvíli 😊.

A teď bych vám chtěl vyprávět něco o tom, co bude zajímat hlavně děvčata. Ano, je to móda 😊.

Móda je tu s námi snad již od nepaměti, i když o módě v pravém slova smyslu lze v Evropě hovořit zhruba až od 13. století. V raném středověku bylo oblíbené spíše volnější oblečení, s postupem času se stávalo, hlavně u žen, stále více vypasovanější. To aby ženy mohly ukázat své přednosti 😊.

Móda šlechty a obyčejných lidí se samozřejmě v těch dobách velmi lišila. Bohatí lidé si mohli dovolit drahé a kvalitní dovážené látky převážně z damašku a brokátu. Hlavně, aby to bylo barevné 😊. Módní byly geometrické vzory a pak také oděvy ze čtverců, které byly rozšiřovány vloženými trojúhelníky. Šaty doplňovaly drahé šperky, protože podle šperků se poznalo, jak moc je daný člověk bohatý a vznešený.

Jako první vrstvu nosili muži i ženy košile, a pravděpodobně obě pohlaví v té době nosila spodky. Ženy si k nim přivazovaly podvazky a punčochy a muži nohavice. U žen byly košile vždy dlouhé, u mužů se postupně zkracovaly, až ve vrcholném středověku končily až těsně pod zadnicí 😊. Druhá, svrchní část oděvu, byla často zdobena vyšíváním, kožešinami, stuhami nebo korálky.

Mimochodem, víte, že česká móda byla díky své elegantnosti, kultivovanosti a jednoduchosti vzorem i pro anglickou módu v dobách královny Anny, dcery Karla IV.?

Více o módě ve středověku: ženy:

https://www.youtube.com/watch?v=Ibj7GsfCpl&ab_channel=CrowsEyeProductions AJ

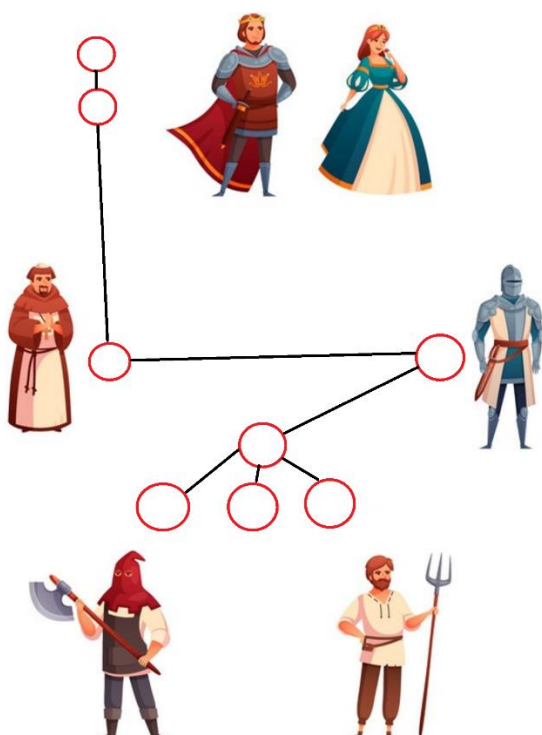
Muži: <https://www.youtube.com/watch?v=RNAMbRt5eI8> AJ

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/1797-goticka-moda?vsrc=predmet&vsrid=dejepis> ,

<https://www.dotyk.cz/magazin/stredovek-moda-zakony-20200903.html>

Abyste zjistili, kam máte pokračovat, musíte vyřešit naši hádanku. Začíná slovem SOCHA.

zemědělci - Ý
šlechta - M
král - E
panovník - P
pracující lidé - U
řemeslníci - K
císař - N
obchodníci - C
duchovenstvo - O

Nápověda: Co myslíte? Kdo je nejbohatší? A kdo nejchudší?

Heslo: SOCHA Nepomucký (čtěte písmena dle šípek)

4. Zastavení – socha sv. Jana Nepomuckého

Moji milí,

hrad Rožmberk patří k jednom z nejstarších hradů, které vlastnil rod Rožmberků, konkrétně páni z Rožmberka.

Perchta z Rožmberka, neboli Bílá paní z Rožmberka, se narodila pravděpodobně v roce 1429 a byla dcerou Oldřicha II. z Rožmberka. Když jí bylo 20 let, rozhodl se jí otec provdat za Jana z Lichtenštejna. Jejich manželství mělo přinést mír mezi Rožmberky a Lichtenštejny, Jan z Lichtenštejna si od něj také sliboval velké věno.

Jenže manželství se ukázalo býti velmi nešťastné. A to hlavně ze dvou důvodů: Jan z Lichtenštejna měl poněkud „drsnou povahu“, a navíc otec Perchty mu odmítl z důvodů finančních problémů vyplatit slíbené věno, které mělo čítat tisíc kop českých grošů. Ač tedy Perchta v manželství velmi trpěla, nebylo jí pomoci. Podle dřívějších dobrých mravů žena od muže odejít nesměla, i kdyby s ní bylo nakládáno sebehůře.

Po smrti manžela se konečně dostala ze svého nedobrovolného vězení, dávala pozor na bratrovo panství a starala se o chudinu a sirotky. Zemřela 3 roky po smrti svého manžela, v roce 1476.

Poslouchali jste během prohlídky hradu dobře průvodce, co vám povídal o bílé paní? Podle pověsti se na hradě Rožmberk často zjevuje. Podívejte se na video a dozvíte se, proč:

<https://decko.ceskatelevize.cz/video/e307292320500014>. Pokud byste chtěli vidět místo, kde Perchta strávila většinu času poté, co byla provdána za Jana z Lichtenštejna, museli byste navštívit zámek Mikulov.

<https://dvojka.rozhlas.cz/bilou-pani-se-stala-omylem-osudove-zeny-perchta-z-rozemberka-7805247#&gid=asset&pid=2>

Naše hádanka je tentokrát hvězdičková a budete k ní potřebovat tužku... začíná slovem KOSTEL

Nápověda: vezměte si pastelky a vybarvěte obrázky

Heslo: KOSTEL Mikuláš (vybarví se hrad u písmena, které se nachází ve slovech vlevo. Pokud je ve slovech písmeno obsažené 2x, vybarví se 2 hrady. Hrady, které zůstanou nevybarvené, dají heslo Mikuláš)

5. Zastavení – kostel sv. Mikuláše

Moji milí,

když se dívka jako Perchta z Rožmberku ve středověku vdala, znamenalo to pro ni mnoho nových povinností. Musela se starat nejen o manžela, ale i o chod celého domu. Žena se sňatkem slibovala poslušnost svému muži, že ho bude milovat a ctít. Manžel tuto povinnost neměl, a ve skutečnosti muž ženě své city příliš neprojevoval, protože povětšinou měl větší zájem o slávu rodu a bojové zásluhy.

Při svatbě si také oba dva manželé si slibovali věrnost. Což bylo důležité hlavně u žen, protože hrozilo, že žena porodí dítě, jehož otcem nebude její manžel, a přesto se toto dítě stane dědicem manželova majetku. U mužů byly nevěry tiše tolerovány.

A jaké že ženy byly dříve ideálem krásy? Byly to štíhlé, drobné ženy, mladistvého, éterického vzhledu, se světlou pleť a dlouhými světlými vlasy. Žena měla být cudná, počestná, zdrženlivá a zbožná. Měla mít nízko posazené boky a vyklenuté břicho – což byly tehdy znaky plodnosti. Ženy ze šlechtických rodů věnovaly spoustu času své kráse – především péči o vlasy a o pleť, aby vypadaly co nejdéle mladé. Středověké ženy znaly dokonce i líčení.

Chtěli byste vědět více o ženě a středověku? https://is.muni.cz/th/c1epr/Krasa_zeny_ve_stredoveku.pdf

Kam půjdeme dál? To už budete muset vyřešit v naší umělecké hádance... (tady se asi bez přístupu k internetu neobejdete 😊)

gotika D

lomený oblouk

románský styl

rotunda I

klasicismus R

sloupořadí a
trojúhelníkové štíty

baroko a rokoko M

kudrlinkové a rostlinné
ozdoby

renesance S

kupole

novogotika T

pseudozříceniny, minarety,
čínské pavilony

byzantský styl Ž

Nápověda: znali Římané kupole?

Heslo: žid smrt (židovský hřbitov). Seřadíme typické prvky jednotlivých stavebních stylů od nejstarších po nejmladší

6. Zastavení – starý židovský hřbitov

Moji milí,

nacházíme se v Jižních Čechách, krajině rybníků, které jsou pevně spjati s pány z Růže, neboť právě oni rybníky v hojném množství zakládali. Mimochodem, uhodnete, který rybník je největší na světě?

Tipovali jste Rožmberk? Pak vám gratuluji, protože Rožmberk je skutečně největší rybník na světě (tedy pokud bereme rybník jako uměle vytvořenou nádrž určenou primárně pro chov ryb).

Rožmberk, který má rozlohu téměř 5 km², vybudoval v letech 1584 – 1590 Jakub Krčín, jeden z nejznámějších českých rybníkářů. Pro srovnání rozloha Máchova jezera je zhruba 3 km².

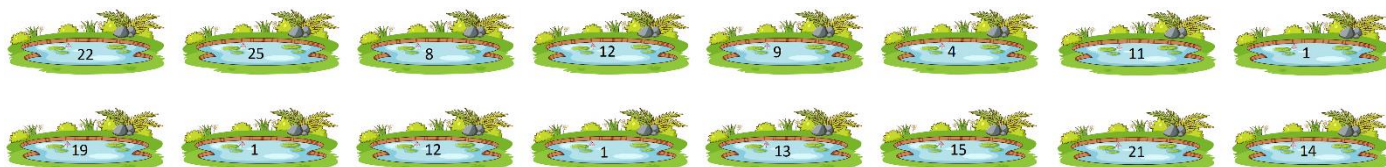
Zajímá vás blíží historie rybníkářství? <https://edu.ceskatelevize.cz/pracovni-list/zeme-rybniku/rybarstvi.pdf>

Většinu nejvýznamnějších rybníků vybudovaných Rožmberky spojuje Zlatá stoka

<https://www.podsvetem.cz/zlata-stoka>, kanál, který dal vybudovat již předchůdce Jakuba Krčina – Štěpánek Netolický. Ten už také uvažoval i o stavbě rybníka Rožmberk, ale bál se množství vody, které by do něho proudilo, a tak samotnou stavbu realizoval až Jakub Krčín. Ten vybudoval tzv. Novou řeku, která část vody odvádí z Lužnice do Nežárky. Hráz Rožmberka je postavena opravdu důkladně, protože rybník při povodních roku 2002 zachytil asi desetinásobek svého objemu, což je cca. 70 – 75 mil. m³ vody! Tedy, já jsem u toho byl, a byl to pořádný rámus, když se voda valila výpustí ven. Rybník se se sice nakonec rozlil do polí, ale hráz, tu má tedy bytelnou!

Zajímá vás, jakým podvodem se stali Rožmberkové nejmočnějším českým šlechtickým rodem? A proč Jakub Krčín nebyl ve skutečnosti rybníkář? Pak se podívejte na toto video <https://edu.ceskatelevize.cz/video/5653-trebonsko-krcinovo-dobre-dilo>

A teď už na nás čeká další hádanka...

Nápověda: počet může být třeba i pořadí....

Heslo: vyhlídka Šalamoun (počet rybníku je pořadí písmene v abecedě)

7. zastavení – vyhlídka p. Šalamouna

Moji milí,

předešlý úkol důkladně prověřil vaši bystrost. Byl to vlastně takový odpočinkový úkol 😊. A protože na vás chci být hodný, další úkol vlastně bude úplně stejně odpočinkový. Ale nepředbíhejme...

Když už jsme u té vody 😊, mohl bych vám říci něco o tom, jak to měli šlechtici ve středověku s hygienou. Jako, abych to řekl upřímně: málo kdo měl ve středověku tolik času, aby mohl důkladnou hygienu provádět každý den. Tedy až na bohaté šlechtické rody. Ale určitý stupeň hygieny se udržoval i u poddaných, takže není pravda, že by lidé běžně na ulici vypadali, jako by strávili rok v tmavém žaláři bez vody.

Je však pravda že ve středověku se uznávala hlavně krása vnitřní. Ale ta tak nějak šla ruku v ruce i s krásou venkovní.

Šlechtici často vlastnili koupelnu. Někteří bohatí šlechtici měli dokonce do koupelny zavedený i vodovod. Jiní, kteří si takový luxus nemohli dovolit, si však koupel dopřávali také. Jen jim služby musely horkou vodu nosit, takže hygiena z logických důvodů neprobíhala tak často.

Ač se to zdá dosti nepravděpodobné, lidé ve středověku znali deodorant a také ho používali. Byl to prášek namletý z rýže, kořenu kosatce nebo kalamusu. K tomu se ještě pro hezkou vůni přidávaly lístky růže, levandule nebo hřebíčku.

Samostatnou kapitolou jsou však parfémy. Ty se začaly v Evropě v hojnější míře objevovat až ve 14. století na popud královny Alžběty. K velkému rozmachu parfémů dochází až na počátku novověku, kolem 15. století, kdy parfémy masivně nahrazovaly hygienu, zvláště u vysoké šlechty.

Chtěli byste se o hygieně ve středověku dozvědět víc? <https://www.ctidoma.cz/historie/jaka-byla-hygiena-slechty-ve-stredoveku-sluhove-panu-nemeli-lehke-67269>

Kam půjdeme dál? To se dozvíte, když vyluštíte naši šifru. Začíná slovem DŘEVĚNÁ

Na vyšetření u pana doktora

Bolí mě kotník, tak mi ho obváže.

Jenže mě začne bolet i koleno,
tak mi ho také obváže.

Poslechne si srdce takovým přístrojem,
díky kterému lépe slyší.

Dá mi injekci na bolest.

Na stole mu stojí přístroj se
zvětšovací sklem, kterým může
sledovat bakterie.

Dá mi protitetanovou injekci.

Jenže se hrozně bojím té velké jehly,
tak mi dá ještě injekci na uklidnění.

Pak se postavím a vyšetří mi záda,
jestli nejsou křivá.

Nápověda: malinko se to podobá předchozí šifře

Heslo: zvonička (postup vyšetření se hoduje s obrázky. Nejdříve je slovo obvaz a 5. písmeno z 5 – tedy Z).

8. Zastavení – dřevěná zvonička

Moji milí,

naše putování se bohužel chýlí ke konci stejně, jako se chýlí ke konci éra slavných Rožmberků. Z mnohých Rožmberků se staly význačné osobnosti, které významnou měrou ovlivňovaly dění v naší zemi, někteří naopak zcela propadli zapomnění. Připomeňme si třeba Viléma z Rožmberka 1535 - 1592, jednoho z nejvýznamnějších evropských politiků 2. poloviny 16. století, který dokonce kandidoval na polského krále. Byl to právě Vilém, který nechal vybudovat největší rybník světa Rožmberk. V roce 1551, když bylo Vilémovi 16 let, převzal do správy rožmberském impérium. V témž roce podnikl kavalírskou cestu do Itálie, aby v Janově spolu s dalšími významnými šlechtici uvítal syna Ferdinanda I. - Maxmiliána a jeho manželku. Kavalírské cesty byly v té době běžnou součástí studia šlechticů, tedy jeho završením. Když Vilém své dominium přebíral, žilo na jeho panství asi 12.000 poddaných, což v té době čítalo zhruba 9% veškerého obyvatelstva tehdejších Čech a společně se svým bratrem Petrem Vokem vlastnili asi 1/7 Čech. Vilém s Petrem dokonce razili i své vlastní zlaté mince, tzn. rožmberský dukát.

Zajímá vás Vilém z Rožmberka? https://encyklopedie.ckrumlov.cz/cz/mesto_histor_revevr/

Vyřešte i naši další hádanku? Začátek je ROŽMBERSKÝ.

Medvěd sežral 4 sklenice medu.

Myš sežrala 2 sýry.

Vlk sežral 3 ovce.

Liška sežrala 1 myš.

Veverka sežrala 5 oříšků.

Ježek sežral 4 žížaly.

Králík sežral 3 mrkve.

H	O	S	P	O
V	I	K	Y	R
S	K	V	O	T
O	P	O	R	A
Z	D	R	A	V
R	O	P	A	N
H	O	R	O	R

Nápověda: osmisměrka to není, počítej písmenka

Heslo: pivovar (počítej počet potravin od levé části křížovky. 4. porce končí na písmenku P)

9. Zastavení – Rožmberský pivovar

Moji milí,

Možná vás už napadlo, že byste si přáli narodit se ve středověku do nějaké bohaté šlechtické rodiny. Jezdili byste na lovy, pořádali hostiny a nechávali se opečovávat svým služebnictvem. To by se mohlo zdát docela prima. Tedy ale asi jen tak do 6 let. Pak by vám začala pořádná dřina.

Když se narodila do šlechtického rodu dívka, nebyla to taková sláva, jako když se narodí syn, pokračovatel rodu. Přesto si ale rodina dala práci, aby dívku dobře vychovala. Výchova dětí probíhala už od útlého dětství, kdy bylo doporučováno vyprávět dětem výchovné a motivační příběhy. Kvalitní výchova znamenala v budoucnu bohatého a mocného ženicha, většinou spojení dvou významných, či ještě lépe bohatých rodů. Jako charakterová vlastnost dívek je na prvním místě uváděna zbožnost. Rodiny při výchově svých dcer kopírovaly zvyklosti královských rodin, aby se dívky dostaly společensky co nejlépe.

Dívky se po svých 6. narozeninách začaly připravovat na manželství. Nebylo tedy divu, když se často vdávaly ve 12 nebo ve 13 letech. Většinou se učily ručním pracím a byly vedeny k lásce k manželovi, úctě k jeho rodičům, péči o hospodářství, smířlivosti a soucitu s chudými. Nežádoucími vlastnostmi naopak byla marnivost, rozhazovačnost, přílišná náruživost a opilství. Ani v bohatých šlechtických rodinách nebylo důležité, aby dívka získala vzdělání, nebo se alespoň naučila číst a psát. Uvádí se, že negramotných bylo v době středověku 99% žen.

Chlapci se po svých 6. narozeninách naopak začali připravovat na dráhu rytíře, politika, vládce panství. Často nastupovali službu u jiného dvora. Učili se technikám boje, jízdě na koni a lovu. Dále se učili jazykům, diplomacii a také čtení a psaní. Vzdělání ve středověku však nebyl přisuzován velký důraz. Papír byl drahý a u rytířů se cenila hlavně síla, odvaha a schopnosti boje. Vědění tak nebylo běžně dostupné a uchovávalo se především v kláštrech, kde vznikaly i první školy. Zakládání necírkevních škol začalo až s rozvojem měst. Školy ve městech se pak zaměřovaly hlavně na praktické dovednosti a z výuky v latině se přešlo do výuky v českém jazyce.

Zajímá vás výchova potomků? <https://www.dotyk.cz/magazin/vychova-zen-ve-stredoveku-30001018.html>

Chtěli byste vědět víc o školství ve středověku? https://is.muni.cz/th/gc2pc/1. Vzdelanost_ve_stredoveku_5.1-uprava.pdf

Kde skončí naše putování? To se dozvíte, až vylustíte náš obrázkový rébus....

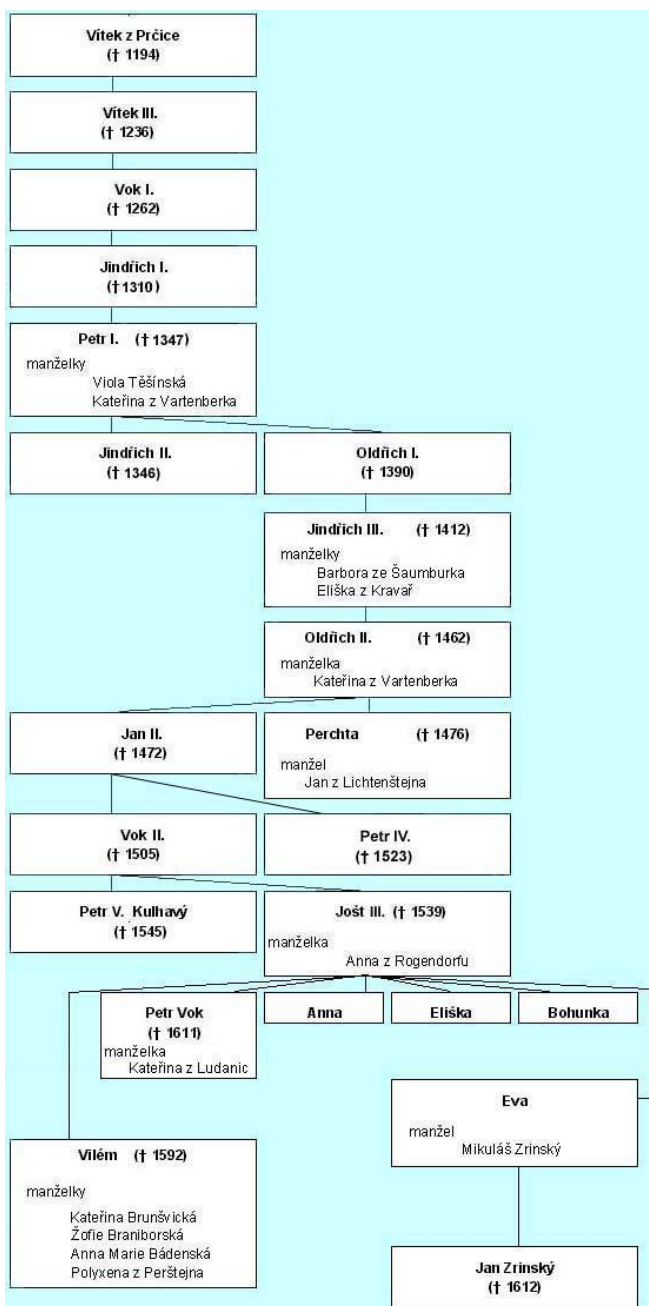

Nápověda: něco je stejně

Heslo: jez (všechny obrázky mají stejná písmena JEZ, ostatní jsou vyškrtaná)

10. Zastavení – jez Rožmberk

Moji milí,

Vilém z Rožmberka byl sice celkem čtyřikrát ženatý, zůstal však bez dětí a jeho majetek přebírá poslední z Rožmberků, jeho mladší bratr Petr Vok 1539 - 1611. Jenže Petr Vok získává dědictví značně zadlužené – dluh astronomických 1 milion míšeňských kop. Přičemž za 1 kopu bylo možné si koupit jedny kožené boty. To by bylo bot pro armádu, že 😊? Petr Vok tedy na úhradu dluhů rozprodává významnou část svého majetku. I tak ale zůstává jedním z nejbohatších šlechticů v zemi. Po vpádu vojsk, které najal císař Rudolf II. pro upevnění své moci v Čechách, v obavách, aby vojáci neprotrhli přehrady jihočeských rybníků a nezaplavili tak Prahu, dokonce zaplatil 100.000 kop míšeňských zlatých jako žold vojákům, který odmítal císař vyplatit. Pro tyto účely použil Petr Vok rodinný poklad, jenž nechal roztavit a vyrazit z něho mince.

činí

S Petrem Vokem bohužel éra slavného a mocného rodu z Růže končí. Petr Vok zemřel 5. listopadu 1611, což je potvrzeno nápisem na jeho rakvi. Zajímavostí však je, že mu historikové přiřkli datum úmrtí až o den později, aby zemřel na magické datum 6.11.1611. Při pohřbu neslo jeho rakev 24 rytířů a sjelo se na něj mnoho významných osobností té doby.

Zde, ve Vyšším Brodě, odpočívají v hrobce členové šlechtického rodu Rožmberků, jejichž éra skončila právě s Petrem Vokem, snad nejznámějším Rožmberkem. Rožmberkové patřili k mocenské elitě, která se často byla schopna postavit moci krále. Zastávali vysoké funkce, působili jako místodržící, nejvyšší komorníci i maršálové, nevyhýbali se duchovním hodnostem. Není u nás rod, který by se ve středověku mohl poměřovat s tímto rodem.

Rožmberská růže je užívána např. ve znaku Českého Krumlova nebo na symbolech Jihočeského kraje, takže věřím, že rod Rožmberků neupadne v zapomnění...

Chcete se dozvědět víc o Petr Vokovi? <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11690190484-dejepic/420234100101008/> nebo <https://edu.ceskatelevize.cz/video/7245-posledni-rozemberk-petr-vok?vsrc=vyhledavani&vsrcid=Ro%C5%BEmberkov%C3%A9>

A toto je, moji milí, konec našeho putování. Pověděl jsem vám již vše, co jsem věděl, a pokud byste chtěli vědět víc, jistě budete vědět, kde hledat 😊.

Gratuluji Vám k ukončení putování za Rožmberky a třeba se uvidíme někdy příště při putování za některým z dalších významných rodů České země.

Váš cestovatel v čase

Poslouchali jste bedlivě vyprávění cestovatele v čase? Pak by pro vás měl být následující kvíz úplnou hračkou 😊

1. o kterém českém rodě byla hra?
 - a) O Pernštejnech
 - b) O Šternbercích
 - c) O Rožmbercích
2. Kdo založil dle legendy rod Rožmberků, čili pánů z Růže?
 - a) Diviš z Divišova
 - b) Vítek z Prčic
 - c) Jan Lucemburský
3. Za koho se vdala Perchta z Rožmberka?
 - a) Přemysl Otakar II.
 - b) Jan z Lichtenštejna
 - c) Smil Flaška z Pardubic
4. Který potok napájí většinu nejvýznamnějších rybníků vybudovaných Rožmberky?
 - a) Doubrava
 - b) Rožmberská strouha
 - c) Zlatá stoka
5. Který z Rožmberků kandidoval na polského krále?
 - a) Jindřich II. z Rožmberka
 - b) Petr Vok
 - c) Vilém z Rožmberka
6. Kdo zaplatil 100.000 kop zlatých jako žold vojákům, aby neprotrhli hráze?
 - a) Petr Vok
 - b) Vilém z Rožmberka
 - c) Rudolf II.